

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไทย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” เทศบาลตำบลล้อมแรด อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไทย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” เทศบาลตำบลล้อมแรด อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดลำปาง เพื่อนำไปสู่การสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกใช้ระเบียบการศึกษาระบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งเน้นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา ประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) การสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ซึ่งผู้ศึกษามีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ประชากรรวมจำนวนทั้งสิ้น 16 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงไปยังประชากรที่ยินยอมและมีความพร้อมที่จะให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 ประธานองค์กร จำนวน 1 คน เนื่องจากเป็นหนึ่งในแกนนำที่ร่วมก่อตั้งองค์กรออมบุญฯ ในช่วงแรก ๆ และเป็นผู้ที่ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรออมบุญฯ อย่างสม่ำเสมอ

1.2 ตัวแทนของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 4 คน โดยเจาะจงเลือกตัวแทนที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรออมบุญฯ อย่างสม่ำเสมอและมีความพร้อมที่จะให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา

1.3 ตัวแทนของสมาชิกที่ได้รับสวัสดิการในแต่ละประเภท จำนวน 4 คน โดยเจาะจงเลือกตัวแทนของสมาชิกที่ยินยอมและมีความพร้อมที่จะให้ข้อมูลแก่ผู้ศึกษา

2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จำนวน 1 ครั้ง ซึ่งประกอบไปด้วยประธานองค์กรออมบุญฯ และตัวแทนของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มประชากรกลุ่มเดียวกับ ข้อ 1.1 และ ข้อ 1.2 รวมถึงคณะกรรมการที่ไม่ได้เป็นกลุ่มประชากรกลุ่มเดียวกับ ข้อ 1.1 และ ข้อ 1.2 อีก จำนวน 7 คน ทำให้ได้ข้อเท็จจริงขององค์กรออมบุญฯ

ที่หลากหลาย แล้วจึงนำมาจัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์หาการบริหารจัดการทำให้เห็นภาพรวมขององค์กรออมบุญฯ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชุมชน และพัฒนาการของ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน”

“องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” เทศบาลตำบลล้อมแรด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง จากการศึกษาการก่อเกิด “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” นั้นถือเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชนที่มีรูปแบบของการจัดสวัสดิการจากฐานขององค์กรการเงินกลุ่มออมทรัพย์เป็นฐานคิดสำคัญในการจัดสวัสดิการ โดยองค์กรดังกล่าวจะมีพัฒนาการขององค์กรที่สำคัญอยู่สองช่วงเวลาด้วยกัน กล่าวคือ

ช่วงแรก เป็นช่วงของการเริ่มก่อตั้งองค์กรในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งจะใช้ชื่อว่า “องค์กรออมทรัพย์ชุมชนหมู่บ้านดอนไชย” เป็นการขยายผลการดำเนินงาน โดยพบว่าจะมีพัฒนาการของกลุ่มประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ (1) **ขั้นการก่อร่างสร้างกลุ่มองค์กรออมทรัพย์** จุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่มเกิดจากปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชน อาทิ เช่น เกิดปัญหาการว่างงานซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดความทุกข์ยากของชาวบ้าน หากพิจารณาให้ถ่องแท้ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันการรวมกลุ่มของคนในชุมชน คือ ฐานคิดในการดำเนินชีวิตของผู้นำกลุ่ม ประกอบด้วย การมีคุณธรรม เสียสละ เรียนรู้สิ่งผิดพลาด กล้าคิดสิ่งใหม่ กล้าตัดสินใจ และรับผิดชอบในภาระทำของตน กิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการรวมตัว คือ เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างแกนนำของสององค์กร และมีการนำความรู้ดังกล่าวมาทำการขยายผลให้สมาชิกคนอื่น ๆ ได้ทราบโดยผ่านเวทีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนหลายครั้งด้วยกัน รวมถึงการเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่ต้นแบบต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหมู่บ้านดอนไชยมีแกนนำที่นอกจากจะทำงานให้กับส่วนรวมแล้ว ยังเป็นผู้ที่แสวงหาและเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มาพัฒนาหมู่บ้านของตนอยู่เสมอ แต่เนื่องจากสภาพการณ์ของสังคมปัจจุบันคนส่วนใหญ่ให้คุณค่ากับเงินตรามาก จึงมีแนวคิดใหม่ในการนำเงินตามมาใช้พัฒนาคนให้มีคุณธรรมคือ มีสัจจะ โดยการสร้างกฎกติกา มารยาทในการออมร่วมกัน เพื่อช่วยขัดเกลาและควบคุมสมาชิกให้รู้จักการประหยัดและอดออม รวมทั้งเป็นการสร้างนิสัยให้รู้จักรับผิดชอบตนเองและคนอื่นในชุมชนมากขึ้น (2) **ขั้นการสร้างกลุ่มองค์กรออม**

ทรัพย์สิน หัวใจสำคัญของกระบวนการสร้างกลุ่ม คือ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรม คือ การมีสัจจะ ความซื่อสัตย์ จริงใจ มีวินัย และประหยัด มุ่งสร้างสังคมดี คนมีความสุข โดยอาศัยกฎทางสังคม คือ การใช้สัจจะเป็นบรรทัดฐานของกลุ่มเป็นเครื่องมือในการควบคุมและขัดเกลาพฤติกรรมของสมาชิก เริ่มจากการให้สมาชิกมีสัจจะในการส่งเงินออมทุกเดือน ซึ่งในภาพรวม พบว่า การดำเนินงานในขั้นนี้ได้ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล มีความสามัคคีและรวมใจเป็นหนึ่งเดียวกันได้จากการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมก่อให้เกิดจุดเปลี่ยนของกลุ่มองค์กรออมทรัพย์ และ (3) จุดเปลี่ยนของกลุ่มองค์กรออมทรัพย์ หัวใจสำคัญ คือ การมีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการไปศึกษาดูงานในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งทั้ง 2 ประเด็นนี้ ก็จะส่งผลไปในทางบวกหรือในทางลบก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ทุกสิ่งทุกอย่างที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ทำให้ทราบถึงความสามัคคีของคนในชุมชน ความเป็นหนึ่งเดียวกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนในชุมชนนั้นด้วย สิ่งเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเอาไว้ได้อย่างชัดเจน

ช่วงที่สอง เป็นช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานและเปลี่ยนชื่อองค์กรใหม่ โดยที่ไซชื่อว่ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นชื่อที่ทางองค์กรออมบุญฯ ใช้จดทะเบียนเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ฉบับแก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2550 ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงานด้านสวัสดิการชุมชนของคนในองค์กรออมบุญฯ และนำเอาประสบการณ์ดังกล่าวไปปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ แสดงให้เห็นถึงกระบวนการพัฒนาของกลุ่มทั้งกระบวนการทำงานและแนวคิดที่ได้มีการพัฒนาขึ้น

2. ผลการศึกษาการบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน”

ทั้งในเรื่องโครงสร้างองค์กรออมบุญฯ กลยุทธ์การบริหารองค์กรออมบุญฯ ระบบการทำงานขององค์กรออมบุญฯ รูปแบบองค์กรออมบุญฯ สมาชิกขององค์กรออมบุญฯ ทักษะของสมาชิกองค์กรออมบุญฯ และค่านิยมร่วมของสมาชิกองค์กรออมบุญฯ ซึ่งเป็นการประยุกต์การใช้องค์ประกอบ 7-S ของ McKinsey เพื่อเห็นภาพในการศึกษา ผู้ศึกษาสามารถประมวลผลการศึกษาดังนี้

2.1 โครงสร้างการบริหารองค์กรออมบุญฯ (Structure)

“องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนฝ่ายต่าง ๆ ในการทำงานเพื่อให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการบริหารองค์กรออมบุญฯ โดยมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารองค์กรออกเป็น 3 ส่วน คือ คณะที่ปรึกษา, คณะกรรมการบริหาร และสมาชิก โดยเฉพาะในส่วนของคณะกรรมการบริหารได้มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ การทำงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายทะเบียนข้อมูล ฝ่ายพัฒนาองค์กรชุมชน และฝ่ายตรวจสอบ/ติดตาม/ประเมินผล ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วคณะทำงานทั้ง 4 ฝ่ายจะต้องทำงานแบบบูรณาการ คือ สามารถทำงานในแต่ละฝ่ายได้หมด ไม่ใช่จะทำได้เฉพาะฝ่ายที่ตนรับผิดชอบ ถือเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้คณะทำงานทั้ง 4 ฝ่ายได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์แนวราบที่ทำให้มีความรู้สึกที่ คณะทำงานทั้ง 4 ฝ่ายมีความสำคัญเสมอภาคกันไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ว่า ฝ่ายใดสำคัญกว่าฝ่ายใด ส่งผลทำให้การบริหารงานองค์กรออมบุญฯ มีลักษณะที่มีความคล่องตัวในการทำงาน และในด้านการพัฒนาสมาชิกให้มีความรู้ความสามารถในทุก ๆ ด้าน เนื่องจากเป็นโครงสร้างที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของคนทำงาน โดยการให้โอกาสกรรมการแต่ละคนได้เรียนรู้ระบบงานขององค์กรออมบุญฯ ในทุกด้านอยู่ตลอดเวลา จนในช่วงระยะเวลาหนึ่งกรรมการแต่ละคนก็จะเห็นภาพรวมของการบริหารองค์กรออมบุญฯ ได้ครอบคลุมครบทุกแง่มุม

2.2 กลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กรออมบุญฯ (Strategy)

โดยกลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กรของ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” มีความสอดคล้องกับทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ตามโครงสร้างขององค์กรออมบุญฯ ดังนี้ กลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์องค์กรออมบุญฯ จะสอดคล้องกับการทำงานของฝ่ายบริหารองค์กรเนื่องจากการอาศัยการประชาสัมพันธ์ปากต่อปากของสมาชิกองค์กรจะมีผลต่อการเพิ่มจำนวนของสมาชิกขององค์กรออมบุญฯ รวมถึงจะมีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรในเรื่องการกระจายความเสี่ยงของกองทุน ส่วนกลยุทธ์ด้านการเรียนรู้ขององค์กรออมบุญฯ กับกลยุทธ์ด้านการสร้างความสัมพันธ์ภายในองค์กรออมบุญฯ จะสอดคล้องกับการทำงานของฝ่ายพัฒนาองค์กรชุมชนโดยถือว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในองค์กรออมบุญฯ จะก่อให้เกิดการพัฒนาองค์กรได้อีกช่องทางหนึ่ง ในขณะที่กับกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการข้อมูลขององค์กรออมบุญฯ ก็สอดคล้องกับการทำงานของฝ่ายบริหาร ฝ่ายทะเบียนข้อมูล และฝ่ายตรวจสอบ/ติดตาม/ประเมินผล ด้วยเช่นเดียวกัน

2.3 ระบบการทำงานขององค์กรออมบุญฯ (System) “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” เป็นองค์กรที่มีโครงสร้างแนวราบเน้นระบบการบริหารจัดการกองทุน ที่เห็นระบบความสัมพันธ์ 4 ส่วน คือ 1. ระบบการบริหารจัดการกองทุน 2. ระบบการวางแผนข้อมูล 3. ระบบการพัฒนาองค์กร และ 4. ระบบการติดตามตรวจสอบ ซึ่งก่อให้เกิดการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ทั้ง 7 ประเภท ได้แก่ (1) สวัสดิการคลอดบุตร (2) สวัสดิการยามเจ็บป่วย (3) สวัสดิการผู้สูงอายุ (4) สวัสดิการผู้ติดเชื้อ/ผู้พิการ/ผู้ด้อยโอกาส (5) ทุนการศึกษา (6) สวัสดิการฌาปนกิจสงเคราะห์ และ (7) สวัสดิการคนทำงาน

2.4 รูปแบบการขับเคลื่อนองค์กรออมบุญฯ (Style) “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” เป็นองค์กรที่มีรูปแบบการทำงานอยู่ สองรูปแบบคือ 1. ของการใช้แนวคิดด้านการออมบุญมาปรับใช้กับองค์กร คือ การนำเอาเรื่องของการทำบุญมาเป็นฐานในการจัดสวัสดิการ โดยมีหลักการสำคัญคือการไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกกับคณะกรรมการ และ 2. รูปแบบการบริหารจัดการแนวราบแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ (1) การประชุมคน (2) กระบวนการออมเงิน (3) การบริหารจัดการ และ (4) การนำเอาโปรแกรม “บริหารงานชุมชน ออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชน สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” มาใช้ในการบริหารจัดการ สำหรับในส่วนของการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ นั้น ก็จะมีการนำเอาเรื่องดังกล่าวมาเข้าที่ประชุมเพื่อตัดสินใจร่วมกัน ในการตัดสินใจร่วมกันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในกรณีที่มีมติที่ตกลงร่วมกันไม่ได้ การตัดสินใจ ขั้นสุดท้ายจะอยู่ที่ประธานกรรมการเป็นผู้ชี้ขาดตัดสินใจ

2.5 สมาชิกขององค์กรออมบุญฯ (Staff) ซึ่งประกอบด้วย “คนนำ คนหนุน คนตาม” ในนิยามนี้ (1) คนนำ หมายถึง ผู้นำ แกนนำ กรรมการ ที่เข้ามาเป็นผู้บริหารจัดการและถ่ายทอดความรู้ (2) คนหนุน หมายถึง ผู้ที่เข้ามาสนับสนุนในกระบวนการทั้งในเรื่องการจัดการเรียนรู้หรือเรื่องอื่น ๆ อาทิ ผู้อาวุโสในชุมชน พระ ที่เข้ามาทำหน้าที่หนุน และ (3) คนตาม หมายถึง สมาชิกในองค์กรออมบุญฯ ที่เข้ามาร่วมเรียนรู้ในการประชุมหรือในการจัดการอื่น คนตามเป็นแกนนำที่จะเข้ามาดำเนินงานองค์กรออมบุญฯ ต่อไปในอนาคต และยังคงควบคุมไปถึงองค์กรอื่นที่ได้ไปพัฒนาด้วย โดยอาศัยระบบการจัดการ และการแก้ปัญหาจากประสบการณ์ตรง ซึ่งจะได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องใช้กระบวนการกลุ่มแบบสามเหลี่ยมความสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่าย (Networks) เพื่อใช้ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรออมบุญฯ

2.6 ทักษะของสมาชิกองค์กรออมบุญฯ (Skill) เป็นลักษณะของทักษะที่เป็นไปเพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน ระบบการบริหารจัดการ ที่เป็นรูปแบบที่ปรากฏจากผลการศึกษาผ่านการฝึกปฏิบัติจริงและมีระบบพี่เลี้ยงในการหนุนเสริม (Training of the trainer) ให้สมาชิกในองค์กรออมบุญฯ มีทักษะครบทั้ง 3 ทักษะ คือ (1) ทักษะด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วยกระบวนการจัดการแนวราบ, กลยุทธ์ 4 ด้าน และระบบการจัดทำฐานข้อมูล (2) ทักษะด้านการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้, การสรุปกิจกรรม (After Action Review; AAR) และศูนย์เรียนรู้สวัสดิการชุมชน (3) ทักษะด้านการใช้ระบบโปรแกรมสวัสดิการ ประกอบด้วย การใช้โปรแกรม “บริหารงานชุมชน” ในการจัดเก็บข้อมูลการออม จำนวนสมาชิก การเกิด การตาย หรือประเด็นสภาพการเงินขององค์กรออมบุญฯ เป็นต้น

2.7 ค่านิยมร่วมสมาชิกองค์กรออมบุญฯ (Shared value) ค่านิยมหลักทั้งจากระดับ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” (การให้อย่างมีคุณค่าและการยอมรับอย่างมีศักดิ์ศรี) และในระดับสมาชิกขององค์กรฯ (ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความตั้งใจ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ) คือ การใช้ทุนทางสังคมเรื่องการออมบุญ การให้ การประหยัลดดอกเบี้ย เพื่อให้องค์กรออมบุญฯ สามารถอยู่ได้ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ของโลกและการเปลี่ยนผ่านของบริบทชุมชน

3. ผลการศึกษาการบริหารจัดการองค์กรฯ ที่นำไปสู่การสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืนของ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน”

จากผลการศึกษาการบริหารจัดการองค์กรฯ ที่นำไปสู่การสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน ของ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” โดยการใช้องค์ประกอบ 7-S ของ McKinsey เป็นเครื่องมือในการศึกษา ผลการศึกษาข้อมูลในพื้นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขององค์กรออมบุญฯ โดยการใช้องค์ประกอบ 7-S ของ McKinsey เป็นเครื่องมือในการศึกษา พบว่าการบริหารจัดการขององค์กรดังกล่าวได้นำไปสู่ข้อค้นพบของการสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืนอยู่ 4 ข้อด้วยกัน ประกอบไปด้วย

1. การเรียนรู้และการปรับตัวขององค์กรออมบุญฯ
2. แนวคิดการไม่เห็นแก่เล็กแก่น้อย
3. การบริหารจัดการองค์กรออมบุญฯ ที่มีประสิทธิภาพ

4. การรวมพลังโดยสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กรออมบุญฯ และภาคีเครือข่าย

ทั้งนี้ข้อค้นพบทั้ง 4 ข้อเบื้องต้นได้นำไปสู่การสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืนของ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” โดยทุนทางสังคมที่ยั่งยืนที่ได้ค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้ก็คือ ทุนมนุษย์ ทุนทางสถาบัน และทุนทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในหลักคิดของคนในองค์กรออมบุญฯ นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน”

1. “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” ควรให้ความสำคัญกับค่านิยมร่วมของสมาชิกองค์กรออมบุญฯ เพื่อใช้เป็นฐานการพัฒนาองค์กรออมบุญฯ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์ประกอบที่ 1-6 โดยเฉพาะการพัฒนาแกนนำและสมาชิกออมบุญฯ (องค์ประกอบที่ 5) ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีทักษะใหม่ ๆ (องค์ประกอบที่ 6) เช่น การใช้โปรแกรมสวัสดิการ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลขององค์กรฯ
2. ควรมีการส่งเสริมการใช้ทุนมนุษย์และทุนสถาบันมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนทั้ง 5 กองทุน เพื่อนำไปสู่การสร้างสวัสดิการให้กับคนทุกกลุ่มเป้าหมายในชุมชน
3. ควรส่งเสริมให้คนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรฯ รวมทั้ง ควรส่งเสริมให้มีการนำทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่แทรกอยู่ในระบบคิดของสมาชิกมาปรับใช้กับองค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาท เพื่อเป็นการสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืนได้ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” ในระดับภาคีเครือข่ายที่มีการเชื่อมประสานเป็นเขตลำปางตอนใต้ ถึงลักษณะการเกาะเกี่ยว การประสานงาน การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และระบบการจัดการความรู้ที่เกิดขึ้นว่ามีรูปแบบ วิธีการอย่างไร

2. ควรศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงไปสู่นโยบายของรัฐบาลในส่วนของกรอบแบบ 1:1:1 ในอนาคต ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่ความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อด้านอื่น เช่น การศึกษาเรื่องระบบความสัมพันธ์ของนโยบายรัฐและลักษณะการปฏิบัติจริงในพื้นที่ เป็นต้น